

İLKÖĞRETİM BEŞİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA BECERİLERİ VE OKUMAYA İLİŞKİN TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ*

Ayşegül KARABAY^{a**}, Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN^b

^{a, b} Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği A.B.D.
Adana/TÜRKİYE

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı; ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerileri ve okumaya ilişkin tutumları arasında ilişki olup olmadığını belirlemektir. İlişkisel tarama modelindeki araştırma, 2008–2009 Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda, Adana İli merkez ilçelerinden Çukurova İlçesi'ndeki bir devlet ilköğretim okulunda gerçekleştirilmiştir. Okuldaki beşinci sınıfların tamamı (N=219) araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırmada veriler, “okumaya ilişkin tutum ölçeği” ve “okuduğunu anlama başarı testi” ile toplanmıştır. Ünal (2006) tarafından geliştirilen okumaya ilişkin tutum ölçeği, 11'i olumsuz, 14'ü olumlu olmak üzere 25 maddeden oluşmaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen okuduğunu anlama başarı testi ise farklı türdeki (bilgilendirici, öyküleyici, betimleyici, şiir) yedi metin ve 25 sorudan oluşmaktadır. Toplanan verilerin analizinde, korelasyon, parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis testi ve Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre; öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri ile okumaya yönelik tutumları arasında anlamlı düzeyde düşük bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç ise başarılı okuyucuların okumaya ilişkin tutumlarının daha olumlu; olumlu tutuma sahip olanların da daha başarılı okuyucular olduklarıdır.

Anahtar Kelimeler: Okumaya İlişkin Tutum, Okuduğunu Anlama Başarısı, Korelasyon

ABSTRACT

The basic aim of this study is to determine whether or not there is a relationship between 5th grade students' reading comprehension and their attitudes towards reading. The survey was performed at a state elementary school in Çukurova, ADANA during the spring term of 2008-2009. The participants were all the fifth grade students (N=219) at the school. The data were obtained through “the scale of attitudes towards reading” and “the reading comprehension test”. The scale of attitudes towards reading developed by Ünal (2006) consists of 11 negative and 14 positive totally 25 items. The reading comprehension test developed by researchers consists of seven texts (informative, narrative, descriptive, poetic) and 25 items. In the data analysis, correlation, Kruskal-Wallis and Mann Whitney-U test were used. According to the result of the study, there is a significant relationship between students' reading comprehension and their attitudes towards reading. Another result obtained from the study is that the attitudes of successful readers are more positive; those who have positive attitudes are more successful.

Key Words: The Attitudes towards Reading, Reading Comprehension, Correlation

* Bu araştırma, 1–3 Ekim 2009 tarihinde Ege Üniversitesi tarafından düzenlenen 18. Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

****Yazar:** akarabay@cu.edu.tr

GİRİŞ

Bireylerin yaşamları boyunca kullandıkları en etkili öğrenme yollarından biri olan okuma, okullardaki öğrenme-öğretme süreçlerinin temel etkinliklerinden biridir. Öğrenme-öğretme sürecinde okumanın büyük bir yere sahip olması, bu süreçte gerçekleşen öğrenmelerin, öğrencilerin okuduklarını anlama güçlerine bağlılığını arttırmaktadır. İlköğretimden üniversiteye kadar, bütün okul programları içinde okuma en önemli yeri oluşturur. Aynı zamanda günlük yaşama ayak uydurabilmek için de iyi bir okuma gerekir (Özçelik, 1992, s. 101-102).

Downing (1982), okuduğunu anlama başarısı üzerinde okumaya ilişkin tutumun etkili olduğunu vurgulamıştır (Akt. Ghaith ve Bouzeineddine, 2003, s. 105). Tutumun, bireyi belli insanlar, nesnelere ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş bir eğilim (Demirel, 2005) olduğu göz önüne alındığında, bu eğilimin yani tutumun olumlu veya olumsuz olması durumunda, okuduğunu anlama başarısının ne yönde değişeceği araştırmaya değer bir konudur. Tutumlar bireyin eğitim sürecinde çok önemli bir yer tutar; zira eğitim öğretim sürecinin etkililiğinin artması, öğrencilerin okula, öğretmene, derslere ve diğer eğitim öğretim unsurlarına yönelik olumlu eğilim göstermesine bağlıdır. Eğitim öğretim süreci içinde okuma etkinliğine karşı da olumlu bir bakış açısı kazandırılması beklenmektedir (Çakıcı, 2005, s. 68).

Yapılan literatür taramasında, ülkemizde, öğrencilerin okumaya ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik çalışmaların yapıldığı görülmüştür (Gömleksiz, 2004; Çakıcı, 2005; Yücel, 2005; Ünal 2006, Kovacıoğlu, 2006). Aynı zamanda farklı öğretim kademelerinde, öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri farklı yönleriyle sınanmıştır (Tazebay, 1995; Demirel, 1996; Gelen, 2003; Güneşli, 2003; Kuzu, 2004; Coşkun, 2006; Çam, 2006; Karatay, 2007; Temizkan, 2007; Yılmaz, 2008). İlgili literatür incelendiğinde, ülkemizde ilköğretim düzeyinde öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri ile okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen tek bir çalışmanın yapıldığı görülmüştür (Sallabaş, 2008). Sekizinci sınıf öğrencilerini kapsayan bu araştırma dışında, ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin okuduğunu anlama becerileri ile okumaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanamamıştır.

Bu araştırmanın temel amacı; ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumları ile okuduğunu anlamaya yönelik akademik başarıları arasında ilişki olup olmadığını belirlemektir.

Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumları ile okuduğunu anlamaya yönelik akademik başarıları arasında ilişki var mıdır?
2. İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumları okuduğunu anlama başarı düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarıları okumaya ilişkin tutum düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

Okuduğunu anlama başarısının, okumaya ilişkin tutumla olan ilişkisini belirlemeye yönelik bu çalışma, ilişkisel tarama modelindedir. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki

değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2004, s. 81).

Çalışma grubu

Araştırma, 2008–2009 Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda, Adana İli merkez ilçelerinden Çukurova İlçesi'ndeki orta-sosyo ekonomik düzeydeki bir devlet ilköğretim okulunda gerçekleştirilmiştir. Bu okuldaki beşinci sınıfların tamamı (N=219) araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Bu öğrencilerin 118'i (53.9) kız, 101'i (46.1) erkektir.

Veri toplama araçları

Araştırmada veriler, “okumaya ilişkin tutum ölçeği” ve “okuduğunu anlama başarı testi” ile toplanmıştır. Ölçme araçlarının geçerlik-güvenirlik çalışmaları alt başlıklar halinde aşağıda yer almaktadır.

Okuduğunu Anlama Başarı Testi: Okuduğunu anlama becerisini ölçmek amacıyla, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Okuduğunu Anlama Başarı Testi” kullanılmıştır. Başarı testi farklı türdeki (bilgilendirici, öyküleyici, betimleyici, şiir) yedi metin ve 25 sorudan oluşmaktadır. Test, çalışmanın yapıldığı okuldaki 156 altıncı sınıf öğrencisine uygulanmış, madde güçlüklerinin .21 ile .85; ayırıcılık güçlüklerinin ise .20 ile .53 arasında değiştiği görülmüştür. 25 maddelik “Okuduğunu Anlama Başarı Testi”nin KR 20 güvenirlik katsayısı .80, ortalama güçlüğü ise .65 bulunmuştur.

Okumaya İlişkin Tutum Ölçeği: Ünal (2006) tarafından geliştirilen okumaya ilişkin tutum ölçeği, 11'i olumsuz, 14'ü olumlu olmak üzere 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki her madde için beşli Likert tipi bir derecelendirme (5-Tamamen katılıyorum, 4-Katılıyorum, 3-Kararsızım, 2-Katılmıyorum, 1-Hiç katılmıyorum) kullanılmıştır. Ünal (2006) tarafından yapılan geçerlik-güvenirlik çalışması kapsamında, hazırlanan 43 maddelik deneme ölçeği, 76 beşinci sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Toplanan veriler üzerinde yapılan istatistiksel analizlerden sonra 18 madde geçerli ve güvenilir bulunmayıp elenmiştir. Faktör analizi sonuçları incelendiğinde 25 maddenin tek faktörde .43-.73 faktör yükü ile toplandığı görülmüştür. Ölçeğin Cronbach alfa değerinin .90 olduğu belirtilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Çözümü

Toplanan verilerin analizinde, korelasyon, parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis testi ve Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Sonuçların yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi kabul edilmiştir.

BULGULAR

İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumları ile okuduğunu anlamaya yönelik akademik başarıları arasındaki ilişki

Araştırmanın amacı olarak cevap aranan “İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumları ile okuduğunu anlamaya yönelik akademik başarıları arasında ilişki var mıdır?” sorusuna ilişkin yapılan analiz bulguları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Değişkenler Arası Pearson Korelasyon Katsayıları (n=219)

Değişkenler	1	2
Okuduğunu anlama puanı	1	.17*
Okumaya ilişkin tutum puanı	.17*	1

* p< 0.05

Tablo 1. incelendiğinde, okuduğunu anlama puanı ile okuma tutum puanı arasındaki korelasyon değerinin .17 olduğu ve bu korelasyon değerinin anlamlı olduğu görülmektedir. Literatürdeki ilgili çalışmalar (Shannon, 1980; Akt. Wagner, 1994; White, 1989; Wagner, 1994; Ghaith ve Bouzeineddine, 2003; Kovacıoğlu, 2006; Sallabaş, 2008; Martinez, Arıca ve Jewell, 2008; Swanson, 1982; Eliot, 1983; Mustachio, 1990 ve Brown, 1992; Akt. Özbay, 2009, s.69) bu bulguyu desteklemektedir.

İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumlarının okuduğunu anlama başarı düzeylerine göre analizi

Öğrencilerin okuduğunu anlama başarı testinden aldıkları toplam puanların ortalama ve standart sapmaları dikkate alınarak ortalamanın yarım standart sapma üstünde ve yarım standart sapma altında yer alan puanlara göre başarı düzeyleri belirlenmiştir. Buna göre ortalamanın yarım standart sapma altında puan alanlar “düşük başarı düzeyine”(DBD), ortalamanın yarım standart sapma altı ve yarım standart sapma üstü aralığında puan alanlar “orta başarı düzeyine” (OBD) ve ortalamanın yarım standart sapma üstü puan alanlar “yüksek başarı düzeyine” (YBD) sahip olarak belirlenmiştir. Farklı başarı düzeyindeki öğrencilerin okumaya ilişkin tutum puanlarının betimsel değerleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Okumaya İlişkin Tutum Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Gruplar	N	$\bar{X}$	SS
YBD	79	87.49	31.38
OBD	88	82.33	30.07
DBD	52	77.75	23.68
Toplam	219	83.11	29.30

Tablo 2 incelendiğinde, tutum puan ortalamaları arasında farklılıkların olduğu görülmektedir. Ancak, grupların tutum puanlarının normal dağılımdan sapmalar gösterdiği görülmüştür. Bu durumda tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2004). Testin sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Okumaya İlişkin Tutum Puanlarının Kruskal-Wallis Testi Sonucu

Gruplar	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
YBD	79	122.79			
OBD	88	109.32	2	7.559	.023
DBD	52	91.72			

Tablo 3 incelendiğinde, tutum puanları açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($\chi^2(2)= 7.559$; $p=.023$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Buna göre sadece yüksek başarı düzeyi ile düşük başarı düzeyi arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Bu durumda okuduğunu anlama başarısı yüksek olan öğrencilerin, tutum puanlarının da yüksek olduğu söylenebilir. Bu bulguya paralel olarak, Brooks (1996), Demir (2002) ve Ghaith ve Bouzeineddine (2003) tarafından yapılan çalışmalarda da başarılı okuyucuların tutum puanları daha yüksek bulunmuştur.

İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarılarının okumaya ilişkin tutum düzeylerine göre analizi

Öğrencilerin okumaya ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanların ortalama ve standart sapmaları dikkate alınarak ortalamanın yarım standart sapma üstünde ve yarım standart sapma altında yer alan puanlara göre tutum düzeyleri belirlenmiştir. Buna göre ortalamanın yarım standart sapma altında puan alanlar “düşük tutum düzeyine”(DTD), ortalamanın yarım standart sapma altı ve yarım standart sapma üstü aralığında puan alanlar “orta tutum düzeyine” (OTD) ve ortalamanın yarım standart sapma üstü puan alanlar “yüksek tutum düzeyine” (YTD) sahip olarak belirlenmiştir. Farklı tutum düzeyindeki öğrencilerin okuduğunu anlama başarı puanlarının betimsel değerleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Okuduğunu Anlama Başarı Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Gruplar	N	$\bar{X}$	SS
YTD	92	17.78	3.81
OTD	61	15.21	5.04
DTD	66	15.64	4.70
Toplam	219	16.42	4.59

Tablo 4 incelendiğinde, başarı puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ancak, grupların başarı puanlarının normal dağılımdan sapmalar gösterdiği görülmüştür. Bu durumda başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için parametrik olmayan testlerden biri olan Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2004). Testin sonuçları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Okuduğunu Anlama Başarı Puanlarının Kruskal-Wallis Testi Sonucu

Gruplar	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
YTD	92	127.96			
OTD	61	94.22	2	13.052	.001
DTD	66	99.55			

Tablo 5 incelendiğinde, başarı puanları açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($\chi^2(2)= 13.052$; $p=.001$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Buna göre sadece yüksek tutum düzeyi ile orta ve düşük tutum düzeyleri arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Bu durumda okumaya ilişkin tutum puanları yüksek olan öğrencilerin, okuduğunu anlama başarı puanlarının da yüksek olduğu söylenebilir. Bu bulguya paralel olarak, Wagner (1994) tarafından yapılan çalışmada da tutum puanları daha yüksek olan öğrencilerin başarılı okuyucular oldukları bulunmuştur.

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma sonucuna göre; öğrencilerin okuduğunu anlama becerileri ile okumaya yönelik tutumları arasında anlamlı düzeyde düşük bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Özbay (2006), okuduğunu anlama sürecinde zekâ, ilgi, dikkat, bilgiyi işleme kapasitesi, önceki yaşantılar ve metnin özellikleri gibi pek çok değişkenin etkili olduğu belirtmiştir. Buna ek olarak Gunning de (2002) okuma sürecine etki eden etmenlerin çeşitlilik gösterdiğini ifade etmiştir. Bu etmenleri; bilişsel, dilbilimsel, psikolojik, sosyal, duygusal, fiziksel, ekonomik ve eğitim ile ilgili faktörler olarak gruplamıştır. Okuyucunun konuyla ilgili ön bilgisi, ilgisi, güdüsü, amacı,

okuduğunu anlama düzeyi ve okumaya yönelik tutumu okuma sürecini etkilediğini belirtmiştir. Okuduğunu anlama ile okumaya yönelik tutum arasında anlamlı ancak düşük bir ilişkinin olması, okuma sürecini tutum dışında etkileyen birçok değişken olması ile açıklanabilir.

Bu çalışmada, okuduğunu anlama başarısı ile okumaya ilişkin tutum arasındaki ilişki incelenmiştir. Daha sonra yapılacak olan çalışmalarda, okuduğunu anlama başarısının diğer değişkenlerle (okuyucunun konuyla ilgili ön bilgisi, ilgisi, güdüsü, amacı) olan ilişkisine bakılabilir. Bu değişkenlerden hangisinin okuma başarısını daha iyi yordadığı araştırılabilir. Ayrıca okuma başarısı yüksek olan öğrencilerin okuma başarısını etkileyen değişkenler nitel bir çalışma ile incelenebilir.

Araştırmada ortaya çıkan bir diğer sonuç ise başarılı okuyucuların okumaya ilişkin tutumlarının daha olumlu; olumlu tutuma sahip olanların da daha başarılı okuyucular olduklarıdır. Tutum, davranışların gerisinde yatan yönlendirici güç olarak nitelendirilebilir. Okumaya yönelik tutumun da olumlu ya da olumsuz olması okuduğunu anlama başarısını etkileyebilir. Okumaya yönelik olumlu tutum geliştiren birey, okuma için daha çok zaman ayırabilir. Bu durum, okumaya yönelik olumlu tutum geliştirmiş olan kişilerin, daha çok okudukları şeklinde yorumlanabilir (Ghaith ve Bouzineddine, 2003; Gül, 2008; Arıcı, 2008). Daha başarılı okuyucuların yetiştirilebilmesi için sınıfta öğrencilerin okumayı sevmelerini sağlayacak uygulamaların neler olduğu araştırılabilir. Yapılacak daha sonraki çalışmalarda, öğrencilerin okumayı neden sevdikleri veya sevmedikleri konusunda nitel çalışmalar yapılabilir.

Özbay (2009, s. 69), okuma eğitimcilerinin okumaya yönelik tutumları değerlendirirken iki temel varsayımdan hareket ettiklerini belirtmiştir. Bunlar, öğrencilerin okumaya yönelik tutumlarının onların okuma başarısını etkilediği varsayımı ve öğretmenlerin okumaya yönelik tutumlarının öğrencilerinin okuma başarıları üzerinde etkiye sahip olduğu varsayımdır. Bu sebeple, daha sonra yapılacak çalışmalarda, öğretmenlerin okumaya yönelik tutumları ile öğrencilerin başarıları arasındaki ilişki araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Arıcı, A. F. (2008), Okumayı niye sevmiyoruz? Üniversite öğrencileri ile mülakatlar, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (10), 91-100.
- Büyüköztürk, Ş. (2004), *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Brooks, E. N. (1996), Attitudes toward reading in the adult learner population, *ERIC Document Reproduction Service*, No: ED 393 068.
- Coşkun, E. (2006), Lise öğrencilerinin okuma hızı ve anlama düzeyleri üzerine bir araştırma, *Milli Eğitim Dergisi*, 172, 29-39.
- Çakıcı, D. (2005), Ön örgütleyicilerin okumaya yönelik tutum ve okuduğunu anlama üzerindeki etkileri, *Doktora Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Çam, B. (2006), İlköğretim öğrencilerinin görsel okuma düzeyleri ile okuduğunu anlama, eleştirel okuma ve Türkçe dersi akademik başarıları arasındaki ilişki, *Yüksek Lisans Tezi*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Demir, D. (2002), The effect of student awareness of goals on success in and attitudes towards a reading course at Gaziosmanpaşa University, *Yüksek Lisans Tezi*, Bilkent Üniversitesi, Ankara.

- Demirel, M. (1996), Bilgilendirici metin türünün ve okuduğunu kavrama becerisinin altıncı sınıf öğrencilerinin öğrenme düzeyine etkisi, *Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. (2005), *Eğitim sözlüğü*, (3. baskı), Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Ghaith, G. M. ve Bouzeineddine, A. R. (2003), Relationship between reading attitudes, achievement, and learners' perceptions of their jigsaw II cooperative learning experience, *Reading Psychology*, 24, 105-121.
- Gelen, İ. (2003), Bilişsel farkındalık stratejilerinin Türkçe dersine ilişkin tutum, okuduğunu anlama ve kalıcılığa etkisi, *Doktora Tezi*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Gömlüksiz, M. N. (2004), Kitap okuma alışkanlığına ilişkin bir tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (14), 185-195.
- Gunning, T. G. (2002), *Assessing and correcting reading and writing difficulties*. Boston: Allyn and Bacon.
- Gül, V. (2008), Boş zaman etkinliklerinin okuduğunu anlama ve okumaya yönelik tutumlar üzerindeki etkililiği, *Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Güneşli, A. (2003), Metin türlerine göre okuduğunu anlama becerisinin sınanması, *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2004), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, (13. baskı), Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karatay, H. (2007), İlköğretim Türkçe öğretmen adaylarının okuduğunu anlama becerileri üzerine alan araştırması, *Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kovacıoğlu, N. Ş. (2006), İlköğretim ikinci sınıflarında aile çevresi ve çocuğun okumaya karşı tutumu ile okuduğunu anlama becerisi arasındaki ilişkiler, *Yüksek Lisans Tezi*. Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kuzu, T. S. (2004), Etkileşimsel modele uygun okuma öğretiminin Türkçe bilgilendirici metinleri anlama düzeyine etkisi, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37 (1), 55-77.
- Martinez, R. S.; Arıca, O. T. ve Jewell, J. (2008), Influence of reading attitude on reading achievement: A test of the temporal-interaction model, *Psychology in the Schools*, 45 (10).
- Özbay, M. ve Uyar, Y. (2009), İlköğretim ikinci kademe öğrencileri için okumaya yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, *e-Journal of New World Sciences Academy*, 4 (2), 632-651.
- Özbay, M. (2006), *Türkçe özel öğretim yöntemleri II*, Ankara: Öncü Basımevi
- Özbay, M. (2009), *Anlama teknikleri: I Okuma eğitimi*, Ankara: Öncü Basımevi
- Özçelik, D. A. (1992), *Eğitim Programları ve Öğretim (Genel Öğretim Yöntemi)*, (3. baskı). Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Sallabaş, M. E. (2008), İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin okumaya yönelik tutumları ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (16), 141-155.
- Tazebay, A. (1995), İlkokul üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma becerilerinin okuduğunu anlamaya etkisi, *Doktora Tezi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Temizkan, M. (2007), İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde okuma stratejilerinin okuduğunu anlama üzerindeki etkisi, *Doktora Tezi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Ünal, E. (2006), İlköğretim öğrencilerinin eleştirel okuma becerileri ile okuduğunu anlama ve okumaya ilişkin tutumları arasındaki ilişki, *Yüksek Lisans Tezi*, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Wagner, J. D. (1994), Comparing reading attitudes and academic achievement of eight graders, *ERIC Document Reproduction Service*, No: ED 380 756.
- White, N. (1989), Developmental relationships between students' attitudes toward reading and reading achievement in grades 1 through 8, *ERIC Document Reproduction Service*, No: ED 329 905.
- Yılmaz, M. (2008), Kelime tekrar tekniğinin akıcı okuma becerilerini geliştirmeye etkisi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 323-350.
- Yücel, G. (2005), Okulöncesinde okuma tutumları ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.